

گروه دارویی کیش مدیفارم

Ida Jalali

آیا تا به حال برایتان سؤال شده که چرا با وجود پیشرفت‌های پزشکی و ساخت واکسن‌های موفق برای بیماری‌هایی مثل آنفلوآنزا و کرونا، هنوز واکسن سرماخوردگی در دسترس نیست؟ سرماخوردگی یکی از شایع‌ترین بیماری‌های ویروسی در جهان است و هر سال میلیون‌ها نفر را گرفتار می‌کند. اما چرا هیچ واکسنی برای سرماخوردگی وجود ندارد؟ در این مقاله، به طور کامل و علمی به این پرسش پاسخ می‌دهیم.

واکسن برای سرماخوردگی چیست و چرا هنوز ساخته نشده است؟

واکسن برای سرماخوردگی، رؤیایی است که سال‌هاست ذهن دانشمندان و مردم را به خود مشغول کرده است. اما برخلاف بسیاری از بیماری‌های ویروسی، هنوز واکسن اختصاصی برای سرماخوردگی ساخته نشده است. دلیل این موضوع، پیچیدگی ویروس‌های عامل سرماخوردگی است.

سرماخوردگی توسط بیش از ۲۰۰ نوع ویروس مختلف ایجاد می‌شود. رایینوویروس‌ها، آدنوویروس‌ها، کروناویروس‌های انسانی و پاراآنفلوآنزا از مهم‌ترین عوامل هستند. هر ویروس ده‌ها تا صدها سویه مختلف دارد که مرتباً جهش پیدا می‌کنند. ایمنی بدن پس از ابتلا به یک نوع ویروس سرماخوردگی، کوتاه‌مدت است و به همه سویه‌ها پاسخ نمی‌دهد.

ساخت واکسن برای سرماخوردگی مستلزم پوشش دادن صدها سویه مختلف است. ویروس‌های سرماخوردگی به سرعت جهش می‌یابند و ایمنی بلندمدت ایجاد نمی‌کنند. شدت پایین بیماری و هزینه بالای تولید واکسن، انگیزه اقتصادی را برای شرکت‌های داروسازی کاهش می‌دهد. البته تحقیقات جدید، امیدهایی برای ساخت واکسن چندگانه ایجاد کرده‌اند، اما هنوز به نتیجه قطعی نرسیده‌اند.

آیا واکسن برای سرماخوردگی وجود دارد؟

در حال حاضر واکسن مشخصی برای سرماخوردگی معمولی وجود ندارد. دلیل اصلی این موضوع، تنوع و جهش سریع بیش از ۲۰۰ نوع ویروس مختلف است که باعث سرماخوردگی می‌شوند و ساخت واکسن را بسیار دشوار می‌کند.

چرا واکسن برای سرماخوردگی تولید نمی‌شود؟

ساخت واکسن برای سرماخوردگی به دلیل وجود صدها نوع ویروس مختلف و جهش‌های مداوم آن‌ها بسیار پیچیده است. هر بار که بدن شما به یکی از این ویروس‌ها مبتلا می‌شود، فقط نسبت به همان سویه ایمنی پیدا می‌کند و ده‌ها سویه دیگر همچنان می‌توانند شما را بیمار کنند. همچنین سرماخوردگی معمولاً بیماری خفیفی است و نیاز فوری به واکسن احساس نمی‌شود. هزینه و چالش‌های فنی تولید واکسن برای صدها سویه مختلف نیز بسیار بالاست.

واکسن آنفلوآنزا در برابر سرماخوردگی هم مؤثر است؟

خیر، واکسن آنفلوآنزا فقط برای پیشگیری از آنفلوآنزا مؤثر است و اثری بر ویروس‌های سرماخوردگی ندارد. هرچند برخی علائم این دو بیماری مشابه است، اما ویروس‌های عامل آن‌ها کاملاً متفاوت‌اند. واکسن آنفلوآنزا سالانه به‌روزرسانی می‌شود تا با سویه‌های غالب آنفلوآنزا مطابقت داشته باشد، اما هیچ تأثیری بر راینوویروس‌ها یا سایر ویروس‌های سرماخوردگی ندارد.

از آنجا که علائم سرماخوردگی و آنفولانزا بسیار شبیه به هم هستند، شناخت تفاوت این دو بیماری اهمیت زیادی دارد. سرماخوردگی معمولاً با علائم خفیف‌تر مانند آبریزش بینی، عطسه، گلودرد و سرفه همراه است و اغلب بدون تب یا با تب پایین ظاهر می‌شود. در مقابل، آنفولانزا معمولاً ناگهانی‌تر و شدیدتر آغاز می‌شود و با تب بالا، بدن‌درد، سردرد و خستگی شدید همراه

است. تشخیص درست و شناخت تفاوت علائم سرماخوردگی و آنفولانزا به انتخاب درمان مناسب و پیشگیری از عوارض کمک می‌کند

آیا واکسن کرونا برای سرماخوردگی موثر است؟

خیر، واکسن کرونا فقط در برابر ویروس SARS-CoV-2 مؤثر است و نمی‌تواند از سرماخوردگی جلوگیری کند. ویروس‌های سرماخوردگی با ویروس کرونا متفاوت‌اند و واکسن کرونا هیچ اثری بر آن‌ها ندارد.

آیا واکسن RSV جایگزین واکسن برای سرماخوردگی است؟

واکسن RSV جایگزین واکسن سرماخوردگی نیست، زیرا این واکسن فقط برای پیشگیری از عفونت‌های شدید ناشی از ویروس سین‌سیشیال تنفسی (RSV) طراحی شده است و عمدتاً تحت نظر متخصص برای نوزادان، کودکان خردسال و برخی سالمندان یا افراد با بیماری زمینه‌ای کاربرد دارد.

سرماخوردگی معمولی توسط بیش از ۲۰۰ نوع ویروس مختلف ایجاد می‌شود و RSV تنها یکی از این ویروس‌هاست. بنابراین، واکسن RSV فقط از ابتلا به نوع خاصی از عفونت تنفسی جلوگیری می‌کند و نمی‌تواند جایگزین واکسن جامع سرماخوردگی باشد.

جدول مقایسه واکسن‌ها

در ادامه به بررسی انواع واکسن‌های رایج و نقش آن‌ها در پیشگیری از بیماری‌های تنفسی می‌پردازیم. این جدول به‌طور خلاصه نشان می‌دهد که هر واکسن برای چه ویروسی طراحی شده و آیا اثری بر سرماخوردگی دارد یا خیر:

اثر بخشی بر سرماخوردگی	گروه هدف	ویروس هدف	واکسن
ندارد	همه گروه‌ها	SARS-CoV-2	کرونا
ندارد	نوزادان، سالمندان	RSV	RSV

ندارد	همه گروه‌ها	آنفلوآنزا (A) و B	آنفلوآنزا
وجود ندارد	-	-	سرماخوردگی

Kishmedipharma

آینده واکسن برای سرماخوردگی ؛ امیدها و چالش‌ها

با پیشرفت‌های اخیر در فناوری واکسن‌سازی، امیدهای تازه‌ای برای تولید واکسن سرماخوردگی شکل گرفته است. پژوهشگران به‌ویژه روی پلتفرم‌های جدید مانند واکسن‌های mRNA تمرکز کرده‌اند که پس از موفقیت چشمگیرشان در مقابله با کووید-۱۹، توجه جهانی را به خود جلب کرده‌اند.

این واکسن‌ها به دلیل امکان طراحی سریع، تولید مقرون‌به‌صرفه و قابلیت هدف‌گیری چندین ویروس به طور همزمان، گزینه‌ای امیدوارکننده برای بیماری‌های پیچیده‌ای مثل سرماخوردگی محسوب می‌شوند. با این حال، چالش‌های بزرگی مانند نیاز به ایجاد ایمنی گسترده در برابر سویه‌های مختلف ویروس، مشکلات پایداری و نگهداری واکسن‌ها (به‌ویژه واکسن‌های mRNA که اغلب به زنجیره سرد حساس‌اند)، و هزینه‌های بالای توسعه و توزیع همچنان پابرجاست.

مطالعات اخیر، از جمله پروژه‌های مشترک با حمایت نهادهایی مانند CEPI و تحقیقات دانشگاهی، نشان می‌دهد که دستیابی به واکسن سرماخوردگی ممکن است در آینده نزدیک‌تر از آنچه تصور می‌شد باشد.

در حال حاضر درمان سرماخوردگی با طب سنتی و دارودرمانی محسوب می‌شوند. در طب سنتی، استفاده از دمنوش‌هایی مانند زنجبیل، آویشن، بابونه، گل گاوزبان، نعناع و اکالیپتوس برای تقویت سیستم ایمنی، کاهش التهاب و تسکین علائم توصیه می‌شود.

همچنین مصرف آب میوه‌های طبیعی، سوپ مرغ، سیر، عسل و غرغره آب نمک از روش‌های رایج است. این رویکردها می‌توانند روند بهبود را تسریع کنند و علائم سرماخوردگی را کاهش دهند، اما در موارد شدید یا طولانی باید به پزشک مراجعه کرد.

سؤالات رایج درباره واکسن سرماخوردگی

در ادامه به سؤالات رایج درباره واکسن سرماخوردگی پاسخ خواهیم داد تا ابهامات درباره این موضوع برطرف شود. بسیاری از افراد درباره وجود یا نبود واکسن سرماخوردگی، تفاوت آن با واکسن آنفلوآنزا، میزان اثربخشی، گروه‌های هدف و تحقیقات جدید در این زمینه پرسش‌هایی دارند. آگاهی از این نکات به شما کمک می‌کند تصمیم‌های بهتری برای پیشگیری و مراقبت از سلامت خود و خانواده‌تان بگیرید.

- آیا واکسن سرماخوردگی وجود دارد؟ در حال حاضر واکسن مشخصی برای سرماخوردگی معمولی وجود ندارد.

- چرا برای سرماخوردگی واکسن تولید نمی‌شود؟ به دلیل تنوع و جهش سریع بیش از ۲۰۰ ویروس مختلف، ساخت واکسن بسیار دشوار است.

- واکسن آنفلوآنزا در برابر سرماخوردگی هم مؤثر است؟ خیر، فقط برای آنفلوآنزا مؤثر است و اثری بر سرماخوردگی ندارد. از راه‌های درمان آنفلوآنزا در کنار درمان‌های خانگی دارو درمانی با مگافن فلو نیز محسوب می‌شود. این محصول حاوی استامینوفن و فنیل افرین بوده که سبب تسکین علائم سرماخوردگی از جمله درد، تب، احتقان و آبریزش بینی است.

- آیا کودکان به واکسن سرماخوردگی نیاز دارند؟ چون چنین واکسنی وجود ندارد، کودکان باید با روش‌های پیشگیرانه محافظت شوند.

- آیا کرونا واکسن سرماخوردگی محسوب می‌شود؟ خیر، واکسن کرونا فقط در برابر SARS-CoV-2 مؤثر است، نه ویروس‌های سرماخوردگی.

- آیا واکسن سرماخوردگی در حال تحقیق است؟ بله، پژوهش‌هایی در حال انجام است اما هنوز به نتیجه قطعی نرسیده‌اند.

• آیا واکسن RSV جایگزین واکسن برای سرماخوردگی است؟ خیر، RSV یک ویروس خاص است و واکسن آن فقط برای گروه‌های خاص مثل نوزادان طراحی شده است.

نتیجه‌گیری: واکسن سرماخوردگی، پیشگیری را جدی بگیرید

در حال حاضر، واکسن سرماخوردگی وجود ندارد و ساخت آن به دلیل تنوع و جهش سریع ویروس‌ها با چالش‌های جدی روبه‌روست. هرچند تحقیقات امیدوارکننده‌ای در جریان است، اما تا زمان عرضه واکسن، رعایت بهداشت فردی، شست‌وشوی دست‌ها، تغذیه سالم و تقویت سیستم ایمنی بهترین راهکار برای پیشگیری از سرماخوردگی است.

واکسن آنفلوآنزا، کرونا و RSV هیچ‌کدام واکسن برای سرماخوردگی محسوب نمی‌شوند و نمی‌توانند از ابتلا به این بیماری رایج جلوگیری کنند. اگر می‌خواهید همیشه یک قدم جلوتر از سرماخوردگی باشید، همین حالا سبک زندگی سالم و راهکارهای پیشگیرانه را در برنامه روزانه خود قرار دهید.

توجه داشته باشید که این مقاله صرفاً برای افزایش آگاهی است و نمی‌تواند جایگزین توصیه‌های تخصصی پزشک یا رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی باشد. برای تصمیم‌گیری صحیح درباره سلامت خود، همواره مشورت با پزشک و پیروی از راهنمایی‌های علمی الزامی است.

